

SREDIŠČE (Nadaljevanje).

Natančnejših podatkov o stanju vlog v Posojilnici tudi ne dobim. Vsi skup držijo, najbrž! Lokali in stanovanja so opremljeni z vsem komfortom moderne tehnike, in sicer z vodovodom, električnim dvigalom na podstrešje in centralno kurjavo, ki se odlikuje v tem, da u-radnike Posojilnice pošteno žeebe, a to ne baje samo pozimi. Poleti bodo naročili takšne aparate, v katere bodo nabirali toploto, ki bodo jo pozimi izpuščali. Vest, da bodo poletno toplino shranjevali v žakljih za zimo, je grdo obrekovanje. Ta izum je tudi doma v Središču. Slavni središki „Skrivec“, ki ima že na marsikateri stvari patent, si je dal tudi ta svoj izum patentirati. Celo stvar pa je finančnat „Veliki Jakob“, ki je potreben denar zaslužil s svojim motorjem, na katerega pa žal nima patenta. Apečram tem poim na pristojno oblast, naj izumitelja prisili, da da svoj izum patentirati. Toda zašel sem predaleč. Z opisovanjem te impozantne stavbe še nisem pri kraju. Hišnik me je peljal v klet, ki je zelo pripravna za Vinarsko zadrugo, predvsem zaradi tega, ker sod ne gre skozi vrata, deloma pa tudi zato, ker vode za krst vina ni treba nositi v klet. Voda namreč priteče sama; za to je v polni meri in zelo dovršeno že poskrbel stavbenik. Ko sem zopet prišel ven, se mi odpre prekrasen razgled. Kaj mislite, kaj sem videl? Ceč! „Plac!“ Toda to še dolgo ni vse; kajti omeniti moram tudi blato, ki prekaša celo slovito haloško. Naši „teteči“ so sicer hoteli Središče kanalizirati ter so z delom že začeli, pa se dosedaj ni obneslo. Zato so tudi kanalizacijo preložili na poznejši čas, ko bodo imei na razpolago kader inženirjev-domaćinov, kateri bodo po najnovejših vesleh iz Sanghaja in Honoula kaj kmalu dobili diplome za — „luftinženere.“ — Kakor čujemo, obstoji resna akcija, da se naš trg kmalu proglasi za mesto. V tem slučaju bo Središče kot tako zbrisano iz zemljevida in bi se imenovalo „Blatograd“, to pa ne samo z ozirom na blato na našem „placu“, ampak iz ozirov kesanja in spoznanja na — „črugo blato. Ker ni vse zlato, kar se sveti,

bomo prihodnjič rekli kaj več o teh in onih zadevah. Pa v očigled dejstva, da smo v resnem postnem času — bodi spregledano vsem skritim in odkritim grešnikom. — Središki „Sršen.“ —

ORMOŽ. — Kdo bi verjel, da bo betonska ograja okrog mestne hiše postala zbirališče in skrivališče raznega mrčesa, kakor komarjev, sršenov, os ter nočnih ptičev — sov, čukov in mladih čukecov? Minulo soboto zjutraj okrog četrte ure. (Ravno sem malo prišel spati in sanjati čukovske sanje), ko me prebudi brenčanje ormoške „Ose“, ki se je v družbi svojega naraščaja gugala v svojo luknjo na ograji. Prav dobre volje je bila vsa družba; saj je celo noč krokala in srkala med. Pa je „Osa“ pričela namrštevati kak „Hetz“ še bo v letošnji sezoni v Ormožu, da se le vreme malo stopli. Takoj se pričnejo prireditve. Vršijo se že priprave za tekmo „Podravskega krokodila na Virje in nazaj.“ Zatem „Zabji koncert“ pri sesušem ribniku v mestni grabi. Parada vseh cilindrov pod vodstvom obercilindra brez glave. Čiščenje občestnih kanalov pod nadzorstvom „kanalinspektorjev.“ Tekma tolgarjev z avtomobili in drugimi motornimi vozili. Premianje in masiranje „mafičkov.“ Iskanje 200 komadov jurjevega zaklada pod slamnjačo v Loperšicah. Privreditev pevškega koncerta v korist tiskovne zadruge „Osa“. I.t.d. Pa kaj sem še slišal? Aha, že znam. Pripravlja se akcija za združitev vseh purgarjev, ki niso nič dolžni v eno falango. Sprejmejo se med člane samo oni, ki se izkažejo s čisto gruntno knjigo in da niso vpisani med preroke. In še nekaj je „Osa“ izbleknila, namreč, da je ormoški rotož stara palača, da mislijo zato stari parlamentarci, da samo oni so bili poklicani in izbrani zato ker so stari, vendar že enkrat naj napravijo mladim „Platz“ za vstop med izbrane guslare. Vspored ljudskega odra: „Zalozigra Triumvirat“, boj za pravico. Vsak

dan ena v gostilni: „Ti si žrebe, da nimaš para“ reče Franci prvemu gostu. O ja pravi drugi gost: „Gospod Franci, Vi ste mu že par.“ Trotelgeis (žganjica) ne pljem reče gost gostilničarju, drugi gost (s frakelcom v roki): Prosim gospod gostilničar, je Vasa žganjica iz domače žganjarne? —

SV. BARBARA v Haložah. Prsimo vas za objavo prav zanimivega (in tudi žalostnega) medvojne spomina. K nam je prišel tisti čas zelo visok gospod, ki se je kljub svoji neznanosti postavi repenčil: „Wenn man etwas Serbophilien findet, muss man alles wegnehmen!“ V času rekviriranja živil in živine je taisti gospod, v svojem poslu rabil — za občevanje z nami tolmača za slovenski jezik... Pravijo, da ta tolmač še živi; tudi pravijo, da še isti kmetje živijo in naše poročilo ni bajka kaknega dedeka iz — 30-letne vojne; končno pravijo, da dotični gospod, ki je med nami mirnimi Haložani stikal za „srbofilskimi“ stvarmi in rekviriral naše skromne beraškorborne pridelke s pomočjo posebnega plačanega tolmača našega jezika sin slovenske matere in očeta, bojda danes nekaj „Veles'ove-nec“, nedavno tega pa prav vroč — „srbofil“, danes pa bojda prav odličen — Jugoslovian... Javnost bi zelo zanimalo, ako bi se v tej skrivljici zvedelo za njegovo ime... Morda ne bo težko, ker baje dičijo bivša antirbska prsa tega gospoda že — jugoslovanska visoka odlikovanja. Ako pa je iz Savla postal Pavel, pa se naj škesano javi nam — Haložanom ter nam spravi v denar naše vino! —

IZ SODNIJE.

Sodnik obtožencu: No, kaj Vam je bolj všeč, ali 500 dinarjev ali pa 14 dni zavora?

Obtoženec: Gospod sodnik, prosim Vas raje za 500 dinarjev.

— MACE. —

„Narodna Sloga“ za pomoč svojim zvestim naročnikom!

Na pobudo številnih naših naročnikov in prijateljev ter uglednih sotrudnikov iz vseh krajev Slovenije ter upoštevajoč želje naših čitateljev, smo sklenili list dvojno povečati. Poleg dosedanjih člankov in slik ter dopisov bo list imel stalno rubriko za narodno gospodarstvo z važnimi navodili, dalje pregled vseh svetovnih in domačih dogodkov v enem tednu; vsakokrat tudi smiselne, smotrne in zvrstne oglašne, nagradne natečaje itd. Tudi za lep, videen tisk je preskrbljeno. S to preureditvijo upamo ustreči željam naših zvestih iz mesta in dežele. „Narodna Sloga“ je namreč že davno prekoračila svoj prvotni delokrog v sicer velikem ptujekem srezu ter ima naročnike v obeh mariborskih stezih in je častno zastopana skoro v vsakem srezu Dravske banovine, nešteti številnih zunanjih naročnikov.

Tako urejen list, o katerem dobivamo šaskava priznanja od odličnih sotrudnikov že pri našem skromnem začetku, pa hoče nuditi svojim naročnikom po pravilu „zvestoba za zvestobo“ poleg pestrega čtiva in zanimivosti tudi moralno pomoč v obliki širokopoteznega zavarovanja pod sledečimi lahkimi pogoji:

1. Vsak naročnik naj vplača po poštni položnici vnaprej Din 50.—. Kdor je plačal že dosedanje naročnino Din 28.— naj priloži še Din 22.— in je zato malenkostno svoto v sedanjem težkem času zavarovan za vsoto Din 3000.— v slučaju smrti. To svoto sprejme svojec, če dokaže, da je plačal pokojni celoletno naročnino.

2. Pri našem zavarovanju pa zavarovanju ni treba umreti, da prejme kdo drug za njim posmrtnino. V slučajih težkih nezgod predvideva naš pravilnik tudi solidarno podporo za prvo silo, kar je zelo človekoljubno in nima tega nobena podobna zavarovalnica.

A. Stražar:

Zatajeni sin.

Priprava iz časa tlačanstva.

Dvanajsto nadaljevanje.

„Hej, vi prijatelji božji — ali ste kupili kaj?“

Nagovorjeni pa le na kratko odgovorili:

„Bo že nekaj takega — boter; pa zakaj ste tako radovedni — saj bomo vse plačali! Nate — tu imate denar“ pa vrže pred krčmarja srebrnjak.

Kajpak, se radovedni krčmar ni več upal nič vprašati; kar plačo jo je pobral k drugi mizi.

Ta tujec pa je večkrat pogledoval spečega Lukeža tam pri peči.

Ko je krčmar odšel na klic žene za hip v kuhinjo, je sam med seboj ježno zagodrnjal: To se bom prikupil Dondežu, ker sem izsledil to podlasico — lisjico. Ne uideš mi več iz pred oči! Nocoj še spiš pri peči, a jutri se boš že zibal na drevesu.

Sele sredi dopoldneva je prav klaverno odhajal Lukež po vasi sam, nevedoč, kam bi se okrenil. Naposled se odloči, da gre proti Lukovici.

Ko je tako počasi koračil, mu je v primerni razdalji sledil ta gost, ki je krčmarju Jančku tako mrko odgovarjal. —

—:—

Ko je začel Lukež koračiti po gozd-

nati poti pod vasjo Prikevnico, je njegov zasledovalec pospešil korake; kmalu sta bila skupaj!

Ta pa Lukeža grozni prišlec ga je trdno pograbil za roke, pa z ostrim glasom spregovoril:

„Ti hudičev bratec — izdajalski, sedaj si pa naš! Odslej so končane vse tvoje hudobije, hajd z menoj!“

Lukeža je streslo po vsem telesu, ko je uvidel, da mora kot mali otrok slediti temu groznemu nepoznancu... Sam ne vedoč kam, pa kaj ga čaka?

Ko je Lukež uvidel, da ne koračita proti sosednji Gradiški vasi, temveč vedno globlje v gozd, ki je bil več ur obsežen, ga je obšla nepopisna groza. Pot mu je kar curkoma lil raz lice.

Tako sta koračila že nad eno uro po temnem gozdovju, kjer so bila sama stoletna orjaška drevesa.

Pri ogromnem orjaškem hrastu pa zagrmil znova ta grozni človek:

„Hej ti sin hudičev, vsedi se — sedaj imaš še priliko, da malo sediš...“

Kakor poslušni otrok na očetovo povelje, tako se je kar sesedel ubogi Lukež na mahovje. — Obraz mu je bil poln nepopisne groze, ko je tako sedel na mehke mahovju ter čakal v smrtni grozi svojo usodo...

Ta krepki možakar pa je potegnil iz nedrj malo piščalko, pa trikrat zapiskal.

Dobrih deset minut pozneje so se na ta klic, kot bi jih zemlja vrgla iz sebe, pojavili štirje možakarji; že njih obrazi so kazali, da se ne obeta nič dobrega.

Prvi je znova spregovoril ta, ki je privedel Lukeža:

„Ti žabkar, kod hodi naš Dondež, da zvemo, kaj bo napravil s tem vohunskim tičkom. Dolgo se ne bomo zaradi njega mudili.“

Nagovorjeni pa odgovorili:

„Grgrač, imenitno se ti je posrečilo, da si ugrabil tega tička. Počakajte tu, a jaz grem po Dondeža, vem kje je; v eni uri se že vrnem. Jaz že odhajam!“

Pa je odšel. —

Rokovnjači so se usedli poleg grbastega Lukeža, pa so se začeli o njem pogovarjati pa zbijati prav neslane šale. Tako na pr.: No, ti dedek, sedaj pa si le izprašaj svojo kosmato vest, pa se malo skesaj svojih grehov, da ne boš z vrage bratovščino pil. Zopet drugi se je norčeval: Ti vražji striček, kako se ti mi kaj dopademo; tudi pri nas boš dobil plačilo, kakor si ga dobival pri grajščakih — pa tako plačilo boš dobil, da na tem svetu ne boš nobenega več potreboval.

Ali kar pa mu je povedal tretji, to pa je bilo najhujše: „Veste kaj, tovariši, zelo sem radoveden, kako se bo obnašal ta naš možicelj, ko mu bomo dali zajnko okrog vratu.“

Vidiš, lahko bi še živel, samo, da bi pustil nas rokovnjače pri miru. No, pa saj si že zadosti star za smrt, ha, ha!“

„Vsi so se zasmejali, a ubogi Lu-

kež pa vzdigne roki in proseče pravi:

„Vse vam dam, kar premorem, samo pustite me pri življenju!“

Na te proseče besede se oglasi brezobzirno Grgrač:

„Ej možicelj, ali še tega ne veš, kadar je pšenica zrela, se požanje, tudi ti si že dozorel za ta svet! Tvojega denarja pa ne potrebujemo — odnesi si ga s seboj v pekel; da si preskrbiš tam boljši prostor.“

—:—

Kmalu po preteku ene ure zatem je prišel poglavar Dondež v spremstvu še štirih najboljših prijateljev; ki so bili obenem tudi četniki pri njegovi družbi.

Do smrti potrli Lukež je še zadnjikrat prosil milosti, da bi ga pustili pri življenju. Pa Dondež je samo zamahnil z roko in z vso odločnostjo rekel:

Dokončano je tvoje grešno življenje na tem svetu! Pripravi se na smrt — tvoje hudobije ne zaslužijo drugega kot je smrt!

Ko je nesrečnež slišal to svojo obsodbo, je padel v nezavest... Ko je tako ležal na tleh, mu je eden izmed rokovnjačev vrgel zanjko okrog vratu. Ko je bil s tem gotov pa ga je že drugi pograbil z tako lahko kot otroka. Vzdignil ga je kvišku, pogledal je, kje bi bila pri tem hrastu debela in močna veja... (Dalje sledi).